

Міністерство охорони здоров'я України
Харківська міська рада Харківської області
Департамент охорони здоров'я
Національний фармацевтичний університет
Навчально-науковий інститут прикладної фармації

V Міжнародна
науково-практична
конференція

«ЛІКИ – ЛЮДИНІ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ»

(Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 352
від 31 серпня 2020 р.)

11-12
БЕРЕЗНЯ

2021

ХАРКІВ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ФАРМАЦІЇ

**«Ліки – людині. Сучасні проблеми
фармакотерапії та призначення лікарських
засобів»**

Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції

11-12 березня 2021 року
м. Харків

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ
№352 від 31 серпня 2020 року*

Харків
НФаУ
2021

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
KHARKIV CITY COUNCIL OF KHARKIV REGION
DEPARTMENT OF HEALTHCARE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF APPLIED PHARMACY

**«Medical drugs for humans. Modern issues of
pharmacotherapy and prescription of medicine»**

Materials of the V International
Scientific and Practical Conference

11-12 March 2021
Kharkiv

*registration certificate UkrISTEI
№ 352 dated August 31, 2020*

Kharkiv
NUPh
2021

РІВЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ОЦІНКОЮ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ХНУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

Лісова Н.О., Карнаух Е.В., Бринза М.С.

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, медичний факультет, кафедра пропедевтики внутрішньої медицини і фізичної реабілітації
м. Харків, Україна

Епідемія Covid-19 наклала свій відбиток на всі сторони суспільного життя, в тому числі і на навчальні процеси. Загроза коронавірусу примусила перейти до дистанційного навчання. Це кардинально змінило навчальний процес, додало в нього такі форми організації, котрі до цього або не застосовувались взагалі, або застосовувались надзвичайно обмежено. Перед викладачами виникли принципово нові завдання щодо викладення, а перед студентами – засвоєння навчального матеріалу.

В даній статті порушуються деякі проблеми дистанційного навчання, що були виявлені в результаті проведеного опитування.

Матеріали та методи. Опитування було проведене у січні 2021 року серед студентів-іноземців другого-четвертого курсів медичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. В опитуванні взяли участь 112 студентів, що дає можливість оцінити його результати як досить репрезентативні. Його метою стало виявлення ступеня задоволеності студентами дистанційного навчання та їхня загальна оцінка цього формату. За допомогою отриманих результатів можна виявити основні складності, з якими зіткнулися студенти у процесі дистанційного навчання, та намітити шляхи їх розв'язання.

Опитування проводилось за допомогою найбільш поширеного і доступного інструменту – методом анкетування.

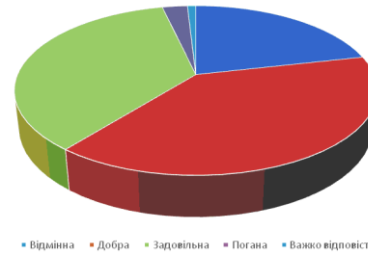
При розробці змісту анкети було застосовано закритий тип запитань, тобто таких, котрі передбачають варіанти відповідей. Це дає можливість простіше їх систематизувати й оцінити.

Результати та їх обговорення. Перші три запитання запропонованої анкети стосувалися рівня адаптації до нової форми навчання та загального рівня задоволеності ним. Результати опитування є такими:

Як Ви адаптувалися до нових умов дистанційного навчання?

Відмінно – 24 (21,4%)
Добре – 44 (39,3%)
Задовільно – 40 (35,7%)
Погано – 3 (2,7%)
Важко відповісти – 1 (0,9%) (діаграма 1):

Адаптація до нових умов дистанційного навчання

Чи зручно Вам навчатися у дистанційному режимі?

Так, зручно – 60 (53,6%)
Так, але складно – 40 (35,7%)
Ні, дуже важко – 12 (10,7%)
Важко відповісти – 0

Чи задоволені Ви процесом навчання в дистанційному режимі?

Так – 68 (60,7%)
Швидше так, ніж ні – 26 (23,2%)
Швидше ні, ніж так – 14 (12,5%)
Важко відповісти – 4 (3,6%)

Як бачимо, понад 60 відсотків студентів вважають, що вони відмінно і добре адаптувались до дистанційного режиму, приблизно така ж кількість ним задоволена повністю, а ще 23 відсотки – майже задоволена; більше половини вважають його зручним.

Відповіді за наступним запитанням свідчать про те, що у переважній більшості опитаних (53,6%) рівень мотивації до навчання або не змінився, або навіть збільшився:

Рівень мотивації до навчання у дистанційному вигляді у Вас

Збільшився – 12 (10,7%)
Не змінився – 48 (42,9%)
Зменшився – 40 (35,7%)
Важко відповісти – 12 (10,7%).

Наступне запитання стосувалось оцінки студентами рівня навчального навантаження:

На ваш погляд, навчальне навантаження на студентів в період карантину

В цілому збільшилося – 70 (62,5%)
В цілому зменшилося – 30 (26,8%)
Не змінилося – 8 (7,1%)
Важко відповісти – 4 (3,6%).

Як свідчать отримані результати, майже дві третини опитаних вважають, що навантаження збільшилося, а третина – навпаки.

Щодо роботи викладачів опитувані висловилися у наступному запитанні:

Як Ви оцінюєте роботу викладацького складу в умовах дистанційного навчання?

Відмінно, все зрозуміло і цікаво – 51 (45,5%)

Добре, але хотілося б більше навчального матеріалу по темах, що вивчаються – 40 (35,7%)

Задовільно, я не засвоюю матеріал повністю – 19 (17,0%)

Погано, не розумію новий матеріал – 2 (1,8%)

Важко відповісти – 0 (діаграма 2):

Таким чином, приблизно половина студентів дає високу оцінку роботі викладачів, третина бажає отримувати більше навчального матеріалу, а кожний шостий студент скаржиться, що в процесі дистанційного навчання не засвоює пояснення викладачів.

Два наступних запитання були спрямовані на виявлення труднощів і технічних проблем, які зазнали студенти під час застосування нової форми навчання:

З якими труднощами Ви зіткнулися в процесі дистанційного навчання?

Недостатнє володіння комп'ютерними технологіями – 38 (33,9%)

Недостатня кількість дистанційного матеріалу – 20 (1,8%)

Складність виконання практичних завдань без пояснень викладача –

15 (13,4%)

Незручність користування сайтом дистанційного навчання – 11 (9,8%)

Великий обсяг матеріалу, що задається – 26 (23,2%)

Несвоєчасне виставлення викладачами матеріалів і завдань – 2 (1,8%)

Інше (зазначте) – 0 (діаграма 3):

Труднощі, з якими зіткнулися студенти в процесі дистанційного навчання

- Недостатнє володіння комп'ютерними технологіями
- Недостатня кількість дистанційного матеріалу
- Складність виконання практичних завдань без пояснень викладача
- Незручність користування сайтом дистанційного навчання
- Великий обсяг матеріалу, що задається
- Несвоєчасне виставлення викладачами матеріалів і завдань

З якими технічними проблемами Ви зіткнулися в процесі дистанційного навчання?

Необхідність мати доступ до Інтернету – 12 (10,8%)

Моє недостатнє знання ПК – 24 (21,4%)

Не відображалися деякі лекції – 4 (3,6%)

Не було зрозуміло, що мені потрібно зробити або куди натиснути – 6 (5,4%)

Неможливість викачати собі на ПК лекцію або презентацію – 8 (7,1%)

Технічні перебої в процесі відтворення матеріалу – 12 (10,7%)

Поганий зворотний зв'язок – 2 (1,8%)

Погана швидкість Інтернету – 20 (17,9%)

Проблем не було – 24 (21,4%)

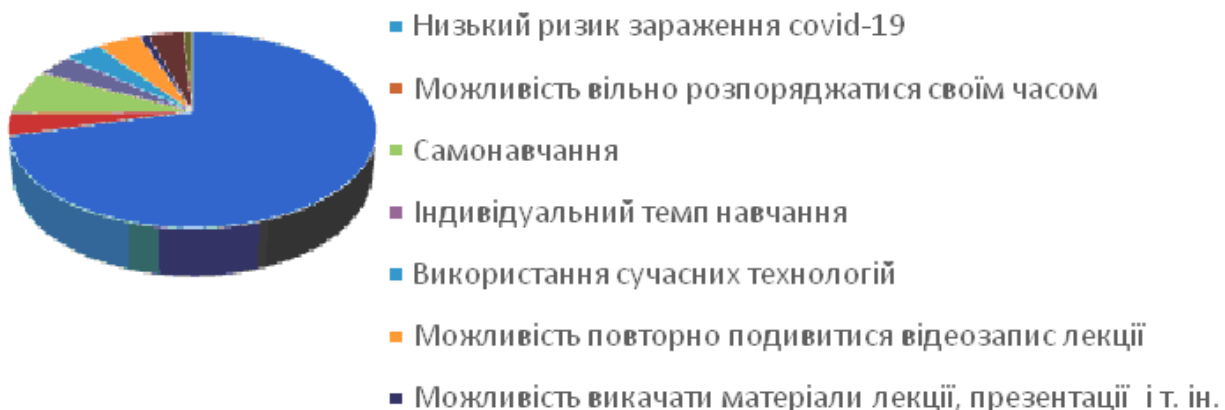
Інше (зазначте) – 0

Як бачимо, приблизно третина опитаних оцінила своє володіння комп'ютерними технологіями як недостатнє, і це викликало різні технічні проблеми (що і як робити для отримання інформації в електронному вигляді). Кожний десятий зазнав складнощі із доступом до Інтернету, майже кожен п'ятий скаржиться на його погану швидкість. Разом з тим, понад 20 відсотків опитуваних відзначили відсутність будь-яких технічних проблем. Понад 13% студентів відчули складність виконання практичних завдань без пояснень викладача, а понад 23% скаржаться на великий обсяг матеріалу, що задається.

Що Вам сподобалося при навчанні у дистанційному режимі? (Виберіть не більше 5-х варіантів відповідей.)

- Низький ризик зараження covid-19 – 76 (67,9%)
- Можливість вільно розпоряджатися своїм часом – 4 (3,6%)
- Самонавчання – 8 (7,1%)
- Індивідуальний темп навчання – 4 (3,6%)
- Використання сучасних технологій навчання – 4 (3,6%)
- Можливість повторно подивитися відеозапис лекції – 5 (4,5%)
- Додаткові обсяги навчальних матеріалів – 1 (0,9%)
- Можливість викачати матеріали лекції, презентації і т. ін. – 6 (5,4%)
- Можливість протестувати себе – 4 (3,6%)
- Інше (зазначте) – 0 (діаграма 4):

Що сподобалося студентам при навчанні у дистанційному форматі

Серед усіх запитань анкети це отримало найменший розкид думок: майже 68 відсотків студентів оцінили беззаперечну користь дистанційного навчання під час

пандемії. А решта опитаних відзначили позитивні моменти, котрі воно має щодо забезпечення власних уподобань у процесі навчання.

Відповіді на наступне запитання конкретизують ці уподобання.

Які переваги дистанційного навчання найбільш важливі для Вас на даний момент? (Виберіть не більше 5-х варіантів відповідей.)

Гнучкість навчального процесу – 36 (32,1%)

Технологічність процесу навчання (використання інформаційних технологій)
– 10 (8,9%)

Отримання практичних навичок користування ПК – 6 (5,4%)

Навчання у комфортній та звичній для себе обстановці – 28 (25,0%)

Легкість оновлення змісту та можливість зберігання старого матеріалу – 20
(1,8%)

Не бачу ніякої переваги – 12 (10,7%)

Важко відповісти – 0

Інше (азначте) – 0 (діаграма 5):

Переваги дистанційного навчання

- Гнучкість навчально процесу
- Технологічність процесу навчання
- Отримання практичних навичок користування ПК
- Навчання в комфортній та звичній для себе обстановці
- Легкість оновлення змісту та можливість зберігання старого матеріалу
- Не бачу ніякої переваги

Як бачимо, для майже третини опитаних найбільшою перевагою стала гнучкість навчального процесу, а для майже чверті – зручності, пов'язані із навчанням у «домашній» обстановці.

Чи є у Вас претензії до технічного супроводу дистанційного навчання?

Складностей користуванням сайтом немає – 54 (48,2%)

Допомога мені взагалі не знадобилася – 40 (35,7%)

Я надсилав свої запитання, але відповіді так і не отримав – 2 (1,8%)

Важко відповісти – 16 (14,3%)

Інше (зазначте) – 0

З отриманих відповідей випливає, що майже половина опитаних взагалі не має ніяких претензій до технічного супроводу дистанційного навчання, для третини ніяка допомога не знадобилася. Водночас кожний шостий студент зазнав певні проблеми з технічним супроводом.

Укажіть, які типи пристроїв Ви використовуєте для дистанційного навчання?

Персональний комп'ютер – 8 (7,1%)

Ноутбук – 20 (17,9%)

Планшет – 9 (8,0%)

Смартфон – 75 (67,0%) (діаграма 6):

Відповіді дають уявлення про типи гаджетів, котрі використовувались студентами як робочий інструмент у процесі дистанційного навчання. Безсумнівним лідером тут є смартфон як найбільш поширений та універсальний електронний пристрій.

Висновки

Як показує проведене опитування, нова форма організації навчального процесу під час пандемії виявилась ефективною. Дистанційне навчання дало можливість подолати перешкоди, що з'явилися внаслідок Covid-19. Опитані оцінили організацію навчання за новою формою в цілому як позитивну, особливо відзначивши при цьому можливість не наражати на небезпеку власне здоров'я. Таким чином, можна зробити висновок, що дистанційне навчання за оцінкою самих студентів визнається як найбільш раціональний та ефективний метод навчання під час викликів, висунутих суспільству пандемією.

Разом з тим, анкетування виявило і низку недоліків, що супроводжують дистанційне навчання і потребують виправлення. Умовно їх можна поділити на дві групи: такі, котрі адресовані організаторам навчання, тобто викладачам, і адресовані власне студентам.

Від викладацького складу опитані очікують наступне:

- надання більшого обсягу пояснювального матеріалу по темах, що вивчаються;

- кращої індивідуальної роботи зі студентами, котрі з тих чи інших причин не засвоюють пропонований навчальний матеріал, поліпшення зворотного зв'язку.

Доцільним було б провести цикл навчальних занять з метою додаткового засвоєння комп'ютерних технологій (для тих студентів, хто цього потребує).

Від самих студентів вимагається більш відповідально ставитись до нової форми навчання. Це передбачає більш активну залученість у навчальний процес через те, що традиційний зв'язок «студент-викладач» зазнав трансформацій. Також ті студенти, які побачили власні прогалини у володінні комп'ютерними технологіями, мають докласти максимум зусиль для їх усунення.

Література

1. Метод анкетування. Студопедія. [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: <https://studopedia.org/10-136070.html>

2. Порядок проведення анкетування [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

https://pidru4niki.com/73971/marketing/poryadok_provedennya_anketuvannya

3. Google Forms додатка для управління опитуваннями [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу:

https://docs.google.com/forms/d/1Y8gNRFxcDgS7izpEHYH9d0XTAwa2Xd0Gh9yCLu_eAzo/edit#responses

ТАМСУЛОЗИНУ ПРИ ОДНОРАЗОВОМУ РЕКТАЛЬНОМУ ТА ПЕРОРАЛЬНОМУ ВВЕДЕННІ	494
Лісецька І.С. ЕФЕКТИВНІСТЬ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ КАТАРАЛЬНОГО ГІНГІВІТУ В ОСІБ ПІДЛІТКОВОГО ТА ЮНАЦЬКОГО ВІКУ, ЩО ПАЛЯТЬ ..	497
Лісова Н.О., Карнаух Е.В., Бринза М.С. РІВЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ОЦІНКОЮ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ХНУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА.....	499
Ломакін І.І., Кудокоцева О.В. РЕПРОДУКТИВНА ФУНКЦІЯ САМЦІВ ЩУРІВ ІЗ ХРОНІЧНОЮ АЛКОГОЛЬНОЮ ІНТОКСИКАЦІЄЮ ПІД ВПЛИВОМ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ КОРДОВОЇ КРОВІ.....	507
Лопатинська О.І., Грицюк Т.Ю. ОЦІНКА КЛІНІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРОБЛЕМ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНКЕТНОГО ОПИТУВАННЯ	510
Луговий. С. Ю, Зімін С. М. ОБГРУНТОВАНІСТЬ ПОЛІПРАГМАЗІЇ ТА КЛІНІКО-ФАРМАКОЛОГІЧНА ОЦІНКА РАЦІОНАЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	512
Лукаускас А.О., Бойнік В.В. РОЗРОБКА СКЛАДУ ТА ФАРМАКОГНОСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ БРОНХОЛІТИЧНОГО ЗБОРУ.....	514
Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Чечотіна С.Ю., Луценко О.А. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СКЛАДАННЯ ІСПИТУ КРОК 1 У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	516
Луценко Т. М., Голуб Н. Б., Горшунов Ю. В., Беспалова О. Я., Мотроненко В.В. ФАРМАКОТЕРАПЕВТИЧНИЙ ТА ФІТОХІМІЧНИЙ ДИЗАЙНИ КОМПЛЕКСНОГО РОСЛИННОГО ПРЕПАРАТУ ІЗ ПЕРЕДБАЧУВАНОЮ ПРОТИВІРУСНОЮ АКТИВНІСТЮ	517
Мавлянов З.И., Рахматова М.Р., Жалолова В.З. РАСПРОСТРАНЁННОСТЬ ВИДОВ СПОРТА СРЕДИ ДЕТЕЙ ЮНИОРОВ И КАДЕТОВ В БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	520
Мавлянова М.Б., Тоштемирова Ч.Т., Якубова Г.С., Абдубакиева М.М. ОПРЕДЕЛЕНИЕ БЕЛКА В ДЫНЕ СЕРНОПЛОДНОЙ (CUCUMIS MELO VAR.AGRESTIS)	522